

Θέματα Πανελλαδικών Εξετάσεων Οικονομίας 2024(ΕΠΑ.Λ.)

Ενδεικτικές απαντήσεις

ΘΕΜΑ Α

Α1. α. Σ

ε. Σ

β. Λ

Α2. Β

γ. Λ

Α3. Γ

δ. Σ

ΘΕΜΑ Β

Β1. Α. Ο όρος οικονομικό κύκλωμα χαρακτηρίζει το σύνολο των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος. Στην απλούστερη μορφή του, το οικονομικό κύκλωμα περιλαμβάνει τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και κράτους και δείχνει τις ροές αγαθών, παραγωγικών συντελεστών και χρήματος που παρατηρούνται στην οικονομία.

Μεταξύ επιχειρήσεων και νοικοκυριών υπάρχουν δύο αντίθετες ροές. Τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις ρέουν προς τα νοικοκυριά όπου και καταναλίσκονται. Οι παραγωγικοί συντελεστές που κατέχουν τα νοικοκυριά ρέουν προς τις επιχειρήσεις όπου μετατρέπονται σε προϊόντα. Για καθεμία από τις ροές αυτές υπάρχει μια αντίθετη ροή χρήματος. Βέβαια υπάρχουν και συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες όμως δεν εμφανίζονται στο διάγραμμα. Το Κράτος εμφανίζεται να δημιουργεί ροές και με τις επιχειρήσεις και με τα νοικοκυριά προς τα οποία προσφέρει υπηρεσίες και υλικά αγαθά και από τα οποία εισπράττει χρηματικά ποσά

Β1.β. Τα προϊόντα της παραγωγής, δηλαδή τα οικονομικά αγαθά, από άλλους πωλούνται και από άλλους αγοράζονται. Ο χώρος, όπου γίνονται αγοραπωλησίες ονομάζεται αγορά. Π.χ. ο εμπορικός δρόμος μιας πόλης όπου βρίσκονται τα μαγαζιά θεωρείται η αγορά της. Εν τούτοις μια αγοραπωλησία μπορεί να γίνει και με ένα τηλεφώνημα, με ένα τηλεγράφημα, στο γραφείο ενός συμβολαιογράφου ή οπουδήποτε αλλού. Γι' αυτό η έννοια της αγοράς δεν περιορίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο, αλλά περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μια αγοραπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους.

Συχνά οι αγορές αναφέρονται με το όνομα των αγαθών που είναι αντικείμενο αγοραπωλησίας, όπως η αγορά γης ή ακόμα η **αγορά αγροτικής γης, η αγορά τίτλων (ομολόγων και μετοχών) στο χρηματιστήριο, η αγορά εργασίας** κτλ

ΘΕΜΑ Γ

ΘΕΜΑ Γ

Ο παρακάτω πίνακας αφορά τη φορολογία εισοδήματος.

Ετήσιο εισόδημα (σε €)	Φορολογικός Συντελεστής %
0 – 3.000	0
3.001 – 11.000	9
11.001 – 35.000	;
35.001 – και άνω	30

Γ1. Ο πολίτης Α δήλωσε ετήσιο εισόδημα 22.000 € και πλήρωσε φόρο εισοδήματος 2.920 €. Να υπολογίσετε τον φορολογικό συντελεστή που λείπει από τον παραπάνω πίνακα.

Εισόδημα_A = 22.000 Ευρώ

$$\Phi_A = 2920 \rightarrow 2920 = \frac{0}{100} \cdot 3.000 + \frac{9}{100} \cdot 8.000 + \frac{X}{100} \cdot 11.000$$

$$\rightarrow 2920 = 0 + 720 + 110X \rightarrow X = \frac{2200}{110} = 20\%$$

Γ2. Ο πολίτης Β δήλωσε ετήσιο εισόδημα 41.000 €. Να υπολογίσετε τον φόρο που πλήρωσε.

$$\Phi_B = \frac{0}{100} \cdot 3.000 + \frac{9}{100} \cdot 8.000 + \frac{20}{100} \cdot 24.000 + \frac{30}{100} \cdot 6.000 \rightarrow$$

$$\Phi_B = 0 + 720 + 4800 + 1800 = 7320$$

Γ3. Καθένας από τους παραπάνω δύο πολίτες αγοράζει ένα κλιματιστικό αξίας 2.000 € και πληρώνει επιπλέον φόρο δαπάνης που υπολογίζεται με φορολογικό συντελεστή 25%.

α. Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης (μον.2) και την τελική τιμή του κλιματιστικού συμπεριλαμβανομένου του φόρου δαπάνης (μον.1).

$$\text{Φορος Δαπάνης} = 0,25 \cdot 2000 = 500 \text{ ευρώ}$$

$$P_{\text{ΤΕΛΙΚΗ}} = 2000 + 500 = 2500 \text{ ευρώ}$$

β. Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β (μον.6).

Άτομο	Εισόδημα	Φόρος Δαπάνης	Ποσοστό Φόρου στο Εισοδ. Φορος Δαπ. $= \frac{\text{Εισόδημα}}{100}$
A	22.000	500	$\frac{500}{22.000} 100 = 2,2\%$
B	41.000	500	$\frac{500}{41.000} 100 = 1,2\%$

γ. Με βάση τα προηγούμενα αποτελέσματα, ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημά τους (μον.1); Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας (μον.2).

Αντίστροφα Προοδευτικός.

Αιτιολόγηση: Παρατηρούμε ότι καθώς το εισόδημα αυξάνεται το ποσοστό του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημα μειώνεται (από 2,2% σε 1,2%). Έτσι ο φόρος δαπάνης είναι μία φθίνουσα αναλογία του εισοδήματος καθώς το εισόδημα αυξάνεται και γιαυτό χαρακτηρίζεται ως αντίστροφα προοδευτικός ως προς το εισόδημα.

ΘΕΜΑ Δ

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας μίας υποθετικής οικονομίας για τα έτη 2022 και 2023. Ως έτος βάσης ορίζεται το 2022.

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (€)	Δ.Τ. (%) με βάση το έτος 2022	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (€)	Πληθυσμός (άτομα)	Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.
2022	15.000			1.000	
2023			20.000		20

Αν ο Ρυθμός Πληθωρισμού την περίοδο αυτή (Ρ.Π.2023) είναι 10%:

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του, χρησιμοποιώντας τους κατάλληλους τύπους και κάνοντας τους απαραίτητους υπολογισμούς.

ΕΤΟΣ 2022

Εφόσον το 2020 είναι το έτος βάσης:

$$\Delta T = 100 \text{ και } \text{ΑΕΠ}_{\text{Τρ.Τ.}} = \text{ΑΕΠ}_{\text{Στ.Τ.}} = 15.000$$

$$\text{κ. κ. ΑΕΠ}_{\text{Πρ.ΣΤ.Τ.2022}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{\text{ΣΤ.Τ.2022}}}{\text{Πλήθυσμος}} = \frac{15.000}{1000} = 15$$

ΕΤΟΣ 2023

$$\Delta T_{2023} = \Delta T_{2022} + \frac{10}{100} \Delta T_{2022} = 100 + \frac{10}{100} 100 = 110$$

$$\text{ΑΕΠ}_{\text{Πρ.ΣΤ.Τ.2022}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{\text{Ονομαστικό}}}{\Delta T} 100 \rightarrow$$

$$\rightarrow \text{ΑΕΠ}_{\text{Ονομαστικό}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{\text{ΣΤ.Τ.2022}} \Delta T}{100} = \frac{200.000 \cdot 110}{100} = 22.000$$

$$\text{κ. κ. ΑΕΠ}_{\text{Πρ.ΣΤ.Τ.2022}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{\text{ΣΤ.Τ.2022}}}{\text{Πλήθυσμος}_{2022}} \rightarrow \text{Πλήθυσμος} = \frac{20000}{20} = 1000$$

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (€)	Δ.Τ. (%) με βάση το έτος 2022	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (€)	Πληθυσμός (άτομα)	Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.
2022	15.000	100	15000	1.000	15
2023	22.000	110	20.000	1.000	20

Δ2. Αν το 2023 το εργατικό δυναμικό ήταν 800 άτομα και το ποσοστό της ανεργίας 5%, να υπολογίσετε τους απασχολούμενους στην υποθετική οικονομία.

$$\text{Ποσοστό Ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργ. Δυναμικό}} 100 \rightarrow 5 = \frac{\text{Άνεργοι}}{800} 100$$

$$\rightarrow \text{Άνεργοι} = 40$$

$$\text{Απασχολούμενοι} = \text{Εργ. Δυν.} - \text{Άνεργοι} = 800 - 40 = 760$$

Δ3. Να βρεθεί η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2022 και 2023, πρώτα σε σταθερές τιμές του 2022 (μον.4) και στη συνέχεια σε σταθερές τιμές του 2023 (μον.4). Τι παρατηρείτε (μον.1);

$$2022 - 2023: \Delta(\text{ΑΕΠ}_{\text{Πρ.Στ.Τ.2022}}) \% = \frac{\Delta(\text{ΑΕΠ}_{\text{Πρ.}})}{\text{ΑΕΠ}_{\text{Πρ. 2022}}} 100 \rightarrow$$

$$\Delta(\text{ΑΕΠ}_{\text{Πρ.Στ.Τ.2022}})\% = \frac{20000 - 15.000}{15.000} 100 = 33,3\%$$

$$\text{ΑΕΠ}_{\text{Πρ.Στ.Τ.2023}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{\text{Ονομαστικό}}}{\Delta\text{T}_{\text{Ε.Β.2022}}} 100$$

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (€)	Δ.Τ. (%) με βάση το έτος 2022	Δ.Τ. (%) με βάση το έτος 2023	ΑΕΠ _{Πρ.Στ.Τ.2023}
2022	15.000	100	$\frac{100}{110} 100 = 90,9$	$\frac{15.000}{90,9} 100 = 16501,6$
2023	22.000	110	100	22.000

$$\Delta(\text{ΑΕΠ}_{\text{Πρ.Στ.Τ.2023}})\% = \frac{22.500 - 16.501,6}{16.501,6} 100 = 33,3\%$$

Παρατηρούμε ότι οι δυο ποσοστιαίες μεταβολές είναι ίσες.

Αυτό ισχύει διότι η ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ από έτος σε έτος παραμένει η ίδια, καθώς μεταβάλλεται το έτος βάσης του πραγματικού ΑΕΠ.

Οι παραπάνω λύσεις είναι ενδεικτικές. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.